

天下

Kina i verden

D E N N Y V E R D E N

TIDSSKRIFT FOR INTERNATIONALE STUDIER

DIIS • København • 2008

Forord

Stadig flere unge vælger at lære engelsk og kinesisk som henholdsvis første og andet fremmedsprog. Det er den form for fremsynethed, som alle kan deltage i, for man behøver ikke en krystalkugle for at se Kina som en endnu mere central global aktør om nogle få år.

På trods af det er relationerne til Kina stadig ukoordinerede, sporadiske og uden strategisk fokus, når det gælder den forskningsmæssige indsats, den politiske interageren samt de erhvervmæssige relationer. Viden om Kina er i mange tilfælde båret af stereotyper, politiske rygmarvsreaktioner eller ønsketænkning. Med dette temanummer af *Den Ny Verden* håber vi at kunne bidrage til at stimulere en lyst til at grave dybere i forhold til en række centrale problemstillinger vedrørende kinesiske forhold.

I forbindelse med afholdelsen af de olympiske lege er menneskerettigheds-situationen i Kina med rette på ny kommet i fokus. Selv om forholdene på en række menneskerettighedsområder er bedre i dag end for bare ti år siden, er der stadig lang vej til, at forholdene kan karakteriseres som tilfredsstillende. Hvad angår ytringsfriheden, så kan man i dag tale og skrive om dødsstraf, anvendelse af tortur og den udbredte korruption, hvorimod direkte systemkritik og diskussion om Falun Gong er udelukket, ligesom censurering af internettet lægger grænser for adgang til information. I forhold til dødsstraf sker der fremskridt i disse år, men antallet af dømte og eksekveringer er stadig ikke tilgængeligt, og rets-sagerne foregår under tvivlsomme procedurer, hvor tortur ofte har været en del af efterforskningen.

Nogle menneskerettighedskrænkelser er politisk motiverede, som f.eks. undertrykkelsen af religiøse grupper, hvorimod andre er karakteristiske for udviklingslande, som f.eks. anvendelsen af tortur som erstatning for et veluddannet politi, som kan foretage en professionel efterforskning. Skal dialogen med kinesiske forskere, politikere og andre være meningsfuld og bidrage til en højere beskyttelse af den enkelte kinesers rettigheder, er det vigtigt til stadighed at søge det nuancerede billede af Kina og ikke kun tale i absolutter uden øje for de enkelte komponenter.

Det er ikke kun de olympiske lege og menneskerettigheder, der sætter Kina på dagsordenen. I de seneste år har den kinesiske økonomiske udvikling været i fokus. Især tre elementer synes at være tilbagevendende: For det første tidsperspektivet. Hvor længe kan den eksplosionsagtige udvikling fortsætte? Den stadige økonomiske udvikling hænger tæt sammen med fortsat stabilitet og indre accept af det eksisterende system. For det andet bæredygtighed. Kina har været vidne til en af de største folkevandringer i moderne tid, og spørgsmålet er, hvilke konsekvenser dette får for det enkelte menneske og for demografien i de nye megabyer. Til bæredygtigheden knytter sig også spørgsmål om, hvornår miljøet for alvor siger fra over for den kolossale belastning fra det økonomiske boom. Endelig for det tredje vores egen interesse. Hvordan må Danmark indrette sig i en fremtidig økonomisk verdensorden med Kina som en af hovedaktørerne?

Andre spørgsmål presser sig på i lyset af Kina som ny aktør på bistandsfeltet, især med fokus på Afrika. Mange i Vesten har spontant reageret negativt på denne indtrængen på Vestens traditionelle områder. Men er det nødvendigvis negativt? Kunne det tænkes, at kinesiske investeringer kan bidrage med noget af den dynamik, som stadig mangler i afrikansk økonomi? Endelig er der spørgsmålet om Kina og sikkerhedspolitikken. Verden har på bare 20 år bevæget sig fra et bipolarert til et monopolært sikkerhedsbillede og er nu på vej mod det multipolære. Det er uklart, hvilken rolle Kina vil spille i den fremtidige sikkerhedspolitik, for vi kender knap nok spillet endnu.

Over for alle disse spørgsmål og usikkerheder står én ting klart, og det er at Kina må vies meget større dansk interesse, både forskningsmæssigt, politisk, erhvervsmæssigt m.v. Gør vi ikke det, lukker vi øjnene for fremtidens muligheder og udfordringer. Så vi kunne jo starte med at lære lidt kinesisk!

Med dette fælles temanummer af *Den Ny Verden* markerer vi, at samarbejdet mellem Dansk Institut for Internationale Studier og Institut for Menneskerettigheder i det administrative fællesskab DCISM kan fejre sin femårsdag. Vi synes, de forskellige artikler viser, at de to institutioner er forskellige, men at vi beriger hinanden.

*Morten Kjærørum er direktør for Institut for Menneskerettigheder
Nanna Hvidt er direktør for Dansk Institut for Internationale Studier*